

Bulgārija

Vispārīgā informācija

Oficiālais nosaukums:	Bulgārijas Republika
Valsts iekārta:	parlamentāra republika
Valsts valoda:	bulgāru
Galvaspilsēta:	Sofija

Teritorija

Platība:	110 910 km ²
Sauszemes robeža:	1808 km
Krasta līnija:	354 km
Robežvalstis:	Grieķija 494 km, Maķedonija 148 km, Rumānija 608 km, Serbija 318 km, Turcija 240 km
Administratīvais iedalījums:	28 apgabali
Lielākās pilsētas:	Sofija, Plovdiva, Varna, Burgasa, Ruse, Stara Zagora, Plevena

Iedzīvotāji

Iedzīvotāju skaits (31.12.2014):	7 202 198*
Pieaugums (2014):	-5.7%*
Etniskais sastāvs (2011):	bulgāri 76,9%, turki 8%, čigāni 4,4%, pārējie (krievi, armēņi un rumāņi) 0,7%, citi 10%**
Reliģijas (2011):	pareizticīgie 59,4%, musulmaņi 7,8%, pārējie 1,7% (katoļi, protestanti, armēņu apustuliskās baznīcas ticīgie un jūdaiisti), pie konfesijām nepiederoši 3,7%, reliģija nav noteikta 27,4%**

Ekonomiskie rādītāji

IKP (2014):	42 miljardi EUR*
IKP pieaugums (2014):	1,7%*
IKP uz vienu iedzīvotāju (2013):	5 646 EUR*
IKP PPP (2014):	123,3 miljardi USD** (78. vieta pasaulē)
IKP PPP uz vienu iedzīvotāju (2014):	17 100 USD** (93. vieta pasaulē)
Preču eksports (2014):	22,1 miljardi EUR***
Preču imports (2014):	26,2 miljardi EUR***
Eksporta partneri (2014):	Vācija 12%, Turcija 9,4%, Itālija 9,0%, Rumānija 7,9%, Grieķija 6,7%, Francija 4,3%, Beļģija 4,2%, Ķīna 2,4%, Krievija 2,4%, Nīderlande 2,2%, Lielbritānija 2,2%, Spānija 2,1%, Polija 2,1%***
Importa partneri (2014):	Krievija 15,6%, Vācija 11,2%, Itālija 7%, Ķīna 6,8%, Rumānija 5,4%, Turcija 5,3%, Grieķija 4,5%, Francija 3,1%, Polija 2,9%, Čehija 2,1%, ASV 2%***
Eksporta preces:	pārtikas preces, apģērbi, apavi, metāli un to izstrādājumi, minerālais kurināmais, elektroenerģija, mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas, transporta līdzekļi un to piederumi
Importa preces:	minerālais kurināmais, elektroenerģija, patēriņa preces, izejvielas, mašīnas un mehānismi; elektriskās iekārtas, metāla izstrādājumi (dzelzs, tērauds, rūda), transporta līdzekļi, tekstils
Galvenās nozares:	elektroenerģijas ražošana, pārtikas rūpniecība, mašīnbūve, metalurģija, ķīmiskā rūpniecība, koksa un naftas pārstrādes produktu ražošana
Dabas resursi:	boksīti, varš, svins, cinks, ogles, koksne
Ienākošās uzkrātās ĀTI (2014):	38,3 miljardi EUR***
Izejošās uzkrātās ĀTI (2014):	1,8 miljardi EUR***
Valūta (2014):	Bulgārijas leva (BGN); 1 EUR = 1,9558 BGN****

* Bulgaria National Statistical Institute - www.nsi.bg

** Central Intelligence Agency - www.cia.gov

*** Bulgaria National Bank - www.bnb.bg

**** European Central Bank - <http://sdw.ecb.europa.eu>

Fiskālais gads:	kalendārais gads
Inflācija (2014):	-1,4%*
Bezdarba līmenis (2014):	11,5%*
Uzņēmumu ienākumu nodoklis:	10%

Papildus informācija

Tālsarunu kods:	+359
Interneta kods:	.bg

Bulgārija atrodas Eiropas dienvidaustrumos - Balkānu pussalā. Ziemeļos Bulgārija robežojas ar Rumāniju, dienvidos – ar Turciju un Grieķiju, rietumos – ar Serbiju un Maķedoniju, austrumos tās krastus apskalo Melnā jūra.

Bulgāru nācijas pamatu veido tjurku un slāvu ciltis, kas mūsdienā Bulgārijas teritorijā ienāca ap V un VI gs. 681.g. izveidojās Bulgārijas cariste, kurā šīs tautas asimilējās un lika pamatus mūsdienu Bulgārijas tautai. Bulgāru nācija veidojās arī no vietējām ciltīm – trāķiešiem un gotiem, kas šeit bija apmetušies pirms slāvu ienākšanas. Lingvistiski bulgāri ir tuvi maķedoniešiem. Bulgārijas teritorijā ir valdījuši romieši, slāvi, bizantieši, turki, bet vislielāko iespaidu atstājuši Vidusāzijas bulgāri, kuru pārvaldītā teritorija pletās līdz mūsdienu Bulgārijas un Maķedonijas robežām (daudzi arī šodien mēdz saukt Maķedonijas iedzīvotājus par bulgāriem). Nozīmīgi Bulgārijas vēsturiskie notikumi ir brāļu Kirila un Mefodija slāvu ābece izveidošana, karaļa Borisa un visas Bulgārijas kristīšana. Bulgārija kļuva par visu Balkānu tautu kultūras centru. Bulgārijas zelta laikmets beidzās 1389. gadā, kad turki sakāva dienvidslāvu apvienoto armiju. Kara iznākums ietekmēja Bulgārijas kultūras turpmāko attīstību. Pēc II Pasaules kara Bulgārija kļuva par komunistiska režīma valsti. Karalis Simeons devās trimdā. Tikai pusgadsimtu vēlāk, kad 1980 gadu beigās saira austrumu bloks, valsts kļuva par neatkarīgu parlamentāru republiku. Simeons atgriezās Bulgārijā tikai 2001. gadā un kļuva par valdības galvu. Valsts 2004. gadā iestājās NATO. No 2007. gada 1. janvāra Bulgārija ir Eiropas Savienības dalībvalsts.

Bulgārijā dzīvo vairāk kā 7 milj. iedzīvotāju, lielākā daļa no tiem, aptuveni 71% dzīvo pilsētās. Bulgārija ir etniski viendabīga valsts, vairāk kā 80% ir bulgāri, ap 10% turku un aptuveni 5% - čigānu.

Valsts valoda ir bulgāru valoda, tās alfabēts ir kirilica. Valstī var sazināties krievu, vācu, angļu un franču valodā.

Dabas ainava Bulgārijā ir daudzveidīga. Ziemeļos gar Donavu plešas zemienes, dienvidi ir kalnaināki. Melnās jūras piekraste Bulgārijas austrumos ir slavena ar smilšaino pludmali un patīkamo ūdens un gaisa temperatūru. Pludmales ar zeltainām, smalkām smiltīm stiepjas gar visu piekrasti, sasniedzot 100m platumu. Bulgārijas Rivjēru ar pārējo valsts daļu un visu pasauli savieno ērts dzelzceļš, jūras, auto un gaisa (starptautiskās lidostas ir Varna un Burgasa) transports.

Bulgārijā ir aptuveni 600 minerālo avotu, ūdens temperatūra svārstās no 20 līdz 60 grādiem pēc Celsija, pie tiem atrodas pirtis un kūrorti.

Klimats Bulgārijā ir daļēji kontinentāls, piekrastē – jūras, bet valsts ziemeļu un centrālajā daļā kontinentāls klimats. Melnās jūras un Vidusjūras ietekmē valstī ir maigs klimats. Vasarās gaisa temperatūra sasniedz 25-29°C, ūdens – 25°C. Gaisa temperatūra kalnos mēdz būt

par 5 grādiem zemāka nekā citviet valstī. Nakts vidējā gaisa temperatūra sasniedz apmēram 16-19°C. Ziemas ir aukstas un sniegotas.

Uz bulgāru virtuvi lielu iespaidu ir atstājušas Centrālāzijas un Vidusjūras kulinārās tradīcijas. Ēdienos ir daudz asu piedevu un dārzeņu. Lielāko daļu ēdienu gatavo no gaļas. Populāra ēdienu piedeva ir brinzas siers, kas pagatavots no kazas piena.

Bulgārijas vīnu ražošanai ir senas tradīcijas. Vīni dalās marķētajos un kupažas, kuri tiek gatavoti samaisot vairāku šķirņu vīnus. Vīnogas "Cabernet Sauvignon", no kurām raudzē vīnu ar tādu pašu nosaukumu, aug un nogatavojas Suhindola apkaimē. Turklāt šī vīna ražošanā tiek izmantotas pārbaudītas vīnogas, un tas trīsdesmit mēnešus tiek izturēts ozolkoka mucās.

Ir iespēja nobaudīt arī vairākus stipros dzērienus: rakiju, grappu un uzo. Šeit ražo arī anīsa degvīnu – mastiku, kas tiek gatavota no kviešiem un anīsa eļļas.

Starp slavenākajiem bulgāriem ir jāmin filozofi Jūlija Kristeva un Eliass Kanetti, 1981. gada Nobela prēmijas laureāts literatūrā, kā arī daudzu netradicionālu brīvā dabā izvietojamu skulptūru autors Hristo Javačevs („Hristo”). Bulgārijas simboli ir rožu un augļu dārzi, saulaini kūrorti, smilšainas pludmales, senas baznīcas un klosteri.

